

JENNY HAN

Visiems
vaikiniams,
kurčius
mylėjau

Alma littera

MANAU, KAD DŽOŠĄ, MARGO VAIKINĄ, BUVO ŠIEK TIEK ĮSIMYLĖ-
jusi visa mūsų šeima. Sunku pasakyti, kas labiausiai. Prieš tapda-
mas Margo vaikinų jis buvo tiesiog Džošas, nuolat esantis greta.
Gal taip sakydama truputį klystu. Jis apsigyveno kaimynystėje
prieš penkerius metus, bet atrodė, kad taip buvo visada.

Mano tėtis, įpratęs bendrauti su mergaitėmis, pamėgo Džo-
šą, nes šis buvo berniukas. Tikra tiesa: tėtį, akušerį ginekologą ir
trijų dukterų augintoją, visą dieną supo vien moterys. Džošas pa-
tiko tėčiui ir dėl to, kad mėgo komiksus ir eidavo drauge žvejoti.
Kartą tėtis mėgino pasiimti mus į žvejybą, bet aš išsipurvinau ba-
tus ir apsiverčiau, Margo žliumbė, nes sušlapo jos knyga, o Kitė
bliovė dėl to, kad buvo dar kūdikis.

Kitė mylėjo Džošą, nes jam nenusibosdavo žaisti su ja kor-
tomis. Nors gal jis tik apsimesdavo. Juodu tardavosi: jei laimė-
siu kitą partiją, sakydavo Kitė, turėsi man pakepinti skrebutį ir,
nupjaustęs pluteles, aptepti traškiu riešutų sviestu. Jau ta Kitė!
Traškaus riešutų sviesto nebūna, ir Džošas liepdavo pasirinkti
ką kita. Paskui nugalėdavo ji, ir jis bėgdavo ko nors nupirkti.
Toks jau yra.

Į klausimą, kodėl Margo jį myli, greičiausiai atsakyčiau, kad
mes visos mylime jį.

Sėdėjome svetainėje. Kitė dėliojo įvairių veislių šuniukų pa-
veikslėlius ant didelio kartono lakšto. Buvo apsiskleidusi popie-
riumi ir iškarpomis. Niūniuodama pati sau tarė:

– Kai tėtis paklaus, ko norėčiau Kalėdoms, pasakysiu: „Išrink bet kurios veislės šuniuką, ir viskas bus gerai.“

Margo su Džošu buvo įsitaisę ant sofos; aš gulėjau ant grindų ir žiūrėjau televizorių. Džošas paspragino didelį dubenį kukurūzų, vaišindamasi jais, sėmiau saują po saujos.

Ekране buvo rodoma kvėpalų reklama: mergina plonyte violetine surišama ant sprando suknele bėgo Paryžiaus gatvėmis. Būčiau bet ką atidavusi, jai tik būčiau galėjusi tapti ta mergina, bėgančia per pavasarinį Paryžių! Staiga atsisėdau, nes paspringau kukurūzų spragėsiu. Kosėdama pasakiau:

– Margo, susitikime Paryžiuje per mano pavasario atostogas!

Jau įsivaizdavau save, sukančią makaronus su žemės riešutų sviesto padažu ant šakutės ir pasismeigiančią avietę kita.

Margo akys nušvito.

– Manai, tėtis tave išleistų?

– Žinoma, tai pasaulio pažinimas. Turės išleisti.

Vis dėlto iki šiol neteko skristi vienai. Nebuvau niekur išvykusi iš šalies. Ar Margo pasitiktų mane oro uoste, ar gal tektų pačiai ieškoti kelio į viešbutį?

Išvydęs susirūpinusį mano veidą, kaipmat įsiterpė Džošas:

– Nesijaudink, tėtis tikrai išleis tave, jei ir aš skrisiu kartu.

Nušvitau.

– Puikumėlis! Galėsime apsistoti viešbučiuose, maitintis pyragaičiais ir sūriu.

– Ir aplankyti Džimio Morisono kapą, – įsiterpė Džošas.

– Nueiti į kvėpalų parduotuvę ir pasigaminti savo kvėpalų! – sukrykščiau, o Džošas prunkštelėjo.

– Hmm, esu tikras, kad kvėpalų gamyba parduotuvėje atsis tiek, kiek pragyventi savaitę viešbutyje, – Džošas kumštelėjo Margo. – Tavo sesers dideli užmojai.

– Iš mūsų trijų ji įnoringiausia, – pripažino Margo.

– O kaip aš? – suinkštė Kitė.

– Tu? – susiraukiau. – Tu neįnoringiausia iš Song mergaičių. Kas vakarą turiu maldauti, kad nusimazgotum kojas, ką jau kalbėti apie dušą.

Kitės veidelis persikreipė ir išraudo.

– Kalbu ne apie tai, neišmanėle. Kalbu *apie Paryžių*.

Numojau ranka.

– Esi per maža apsistoti viešbučiuose.

Kitė atsisėdo Margo ant kelių, nors buvo jau devynmetė, per didelė šitaip elgtis.

– Margo, tu leisi man keliauti, tiesa?

– Tai galėtų būti šeimos atostogos, – pasakė Margo, pakštelėdama Kitei į skruostą. – Vyktime visi: tu, Lara Džinė ir tėtis.

Pašnairavau. Ne tokią įsivaizdavau kelionę į Paryžių. Pro Kitės galvą Džošas man sumurmėjo, kad pasikalbėsime vėliau, o aš jam parodžiau iškeltus nykščius.

Ėjo vėlyvas vakaras. Džošas buvo senokai išėjęs. Kitė ir tėtis miegojo. Mes buvome virtuvėje. Margo sėdėjo prie stalo priešais kompiuterį; aš kiūtoju greta jos, lipdžiau apskritus pyragaičius, voliojau juos cukruje su cinamonu. Tikėjau prisigerinti Kitei. Ankstėliau, kai nuėjau palinkėti labos nakties, Kitė nusigrėžė ir nesikalbėjo su manimi, nes vis dar manė, kad nenoriu jos imti į Paryžių. Ketinau padėti lėkštę su pyragaičiais prie jos pagalvės, kad sesutę pabudintų šviežių kepinių kvapas.

Margo buvo neįprastai tyli, paskui lyg niekur nieko pakėlė akis nuo kompiuterio ir tarė:

– Po vakarienės išsiskyriau su Džošu.

Pyragaičiai iškrito man iš rankų į dubenį su cukrumi.

– Pribrendo laikas, – tarė sesuo. Jos akys buvo neparaudusios, ji neverkė, bent aš taip maniau. Kalbėjo ramiai, nesijaudindama. Bet kas pažvelgęs į ją būtų pamanęs, kad jai viskas gerai. Margo visada atrodo gerai, net tada, kai jai viskas būna blogai.

– Nesuprantu, kam to reikėjo, – pasakiau. – Nebūtina skirtis tik dėl to, kad išvyksti mokytis į koledžą.

– Lara Džine, aš keliauju į Škotiją, į kitą valstybę. Šventojo Andriejaus koledžas yra už keturių tūkstančių mylių, – sesuo pasitaisė akinius. – Kokia tokios draugystės prasmė?

Sunku buvo patikėti Margo žodžiais.

– Bet juk tai Džošas!.. Jis myli tave labiau, nei bet koks vaikinąs yra mylėjęs merginą!

Margo pakėlė akis į dangų. Ji manė, kad sutirštinu spalvas, bet aš neklydau. Džošas tikrai be galo mylėjo Margo. Niekada taip nežiūrėdavo į jokią kitą.

Staiga ji paklausė:

– Ar žinai, ką man kadaise pasakė mama?

– Ką? – akimirką užmiršau Džošą. Jeigu mudvi su Margo būtume susiginčijusios, aš, kad ir ką veikiama, būčiau liovusis ir verčiau leidusis partrenkiama automobilio, bet išklausiusi pasakojimo apie mamą. Norėjau atgaivinti menkiausią prisiminimą, kiekvieną smulkmeną apie ją, o Margo jų nestokojo. Man pasisekė labiau negu Kitei. Ji neprisiminė mamos, buvo girdėjusi tik mūsų pasakojimus. Tiek sykių kartodavome Kitei tas pačias istorijas, kad ji puikiai jas įsiminė. „Ar atsimeni, kaip...“ – tardavo. O pasakui išdėstydamas visą istoriją, tarsi pati būtų buvusi jos dalyvė.

– Mama sakė nieku gyvu nevažiuoti į koledžą, jei turi vaikiną. Ji nenorėjo, kad verkčiau kalbėdamasi telefonu ir neigčiau aki-vaizdžius dalykus.

Margo pasirinko ne vaikiną, o Škotiją. Nejučiomis pakabinau pyragaičių tešlos ir susigrūdau į burną.

– Nevalgyk žalios tešlos, – sudraudė Margo.

Nekreipiau dėmesio į jos žodžius.

– Džošas niekada nebūtų tavęs atkalbinėjęs. Jis ne toks. Prisimeni, kai nusprendei dalyvauti mokinių prezidento rinkimuose?

Džošas vadovavo rinkimų kampanijai ir buvo didžiausias tavo rėmėjas.

Šitai išgirdusios Margo lūpų kampučiai nusviro. Priėjau ir apkabinau ją per kaklą. Sesuo atlošė galvą ir man nusišypsojo.

– Man viskas gerai, – patikino ji, bet aš tikrai žinojau, kad taip nėra.

– Dar ne vėlu. Gali eiti ir pasakyti jam, kad apsigalvojai.

Margo papurtė galvą.

– Viskas baigta, Lara Džine, – paleidau seserį, o ji užvožė nešiojamąjį kompiuterį. – Kada iškeps pirmoji pyragaičių skardelė? Esu alkana.

Dirstelėjau į kiaušinių laikmatį, magnetuku prilipintą prie šaldytuvo.

– Dar keturios minutės, – atsilošiau kėdėje ir tariau: – Kad ir ką sakai, Margo, jūsų draugystė negali taip nutrūkti. Tu per daug myli Džošą.

Ji papurtė galvą.

– Lara Džine, – Margo prabilo kantriai, tarsi aš būčiau vaikas, o ji išmintinga kokių keturiasdešimt dvejų metų moteris.

Pakišau Margo po nosimi pilną šaukštą tešlos. Ji sudvejojo, bet paskui pravėrė burną. Sumaitinau seseriai tešlą kaip kūdikiui.

– Pamatysi, po poros dienų judu su Džošu vėl būsite drauge.

Pati netikėjau savo žodžiais. Margo ne tokia mergina, kad išsiskirtų, o paskui susitaikytų. Jeigu ką nors nusprendžia, nebeapsigalvoja. Ji nedvejoja ir dėl nieko nesigaili. Būna taip, kaip Margo pasako: jei viskas baigta, vadinasi, baigta.

Be galo troškau būti tokia kaip ji. Nes kartais atrodydavo, kad niekada nesugebėsiu nutraukti santykių.

Vėliau suploviau indus, sudėjau į lėkštę pyragaičius ir padėjau prie Kitės pagalvės. Tada nupėdinau į savo kambarį. Nedegiau šviesos. Priėjau prie lango. Džošo langas dar buvo šviesus.

2

KITĄ RYTA, KOL MARGO VIRĖ KAVĄ, O AŠ BĒRIAU DRIBSNIUS Į DUBENĖLĮ, pasakiau, apie ką galvojau visą rytą:

– Žinok, tėtis ir Kitė tikrai nusimins.

Mudvi su Kite šiandien kartu valėmės dantis, man knietėjo iškloti naujienas, bet, jai vis dar pykstant ant manęs už vakar vakarą, nutylėjau. Kitė netgi nieko nepasakė apie pyragaičius, nors sušveitė visus – lėkštėje liko tik trupiniai.

Margo sunkiai atsiduso.

– Vadinasi, dėl tavęs, tėčio ir Kitės turėčiau likti su Džošu?

– Aš taip nesakau.

– Man išvykus, jis greičiausiai nedažnai čia užsuks.

Susiraukiau. Man nė nedingtelėjo, kad Džošas liausis pas mus lankęsis dėl to, kad Margo išvyks. Užsukdavo į mūsų namus gerokai anksčiau, negu jie su Margo tapo pora, tad kodėl turėtų nebesirodyti dabar?

– Jis ateis, – tariau. – Džošas labai myli Kitę.

Margo spustelėjo kavos aparato mygtuką. Labai įdėmiai ją stebėjau, nes sesuo visada virdavo kavą, o aš niekad nebuvo bandžiusi. Margo išvyks po šešių dienų, taigi atėjo laikas išmokti. Atgręžusi man nugarą, ji burbtelėjo:

– Galbūt tėčiui ir Kitei šito nė nesakysiu.

– Na, manau, jie patys susipras, kai nepamatys jo oro uoste, Gogo, – šitokią pravardę buvau sumaniusi seseriai. Ji man panėšėjo į gogo šokėjas. – Kiek puodelių vandens pili į aparatą? Ir kiek šaukštų pupelių beri?

– Viską tau surašysiu sąsiuvinyje, – patikino mane Margo.

Namų sąsiuvinį laikėme prie šaldytuvo. Žinoma, tai buvo Margo sumanymas. Sąsiuvinyje buvo surašyti svarbūs telefono numeriai, tėčio darbo ir Kitės treniruočių tvarkaraštis.

– Pažymėk, kada siurbti kambarius, – pasiūliau.

– Jau pažymėjau. – Margo nulupo bananą ir tobulais plonais skridinėliais įpjaustė jį į dribsnius. – Be to, Džošas vis tiek nevažiuotų su mumis į oro uostą. Juk žinai, kad nekenčiu liūdnų atsisveikinimų. – Margo nusivaipė, lyg norėdama pasakyti: ak, tie jausmai.

Supratau ją.

Kai Margo nusprendė vykti į koledžą Škotijoje, pasijutau išduota. Žinojau, kad taip nutiks, kad ji norės studijuoti toliausiai nuo namų. Be abejo, ji išsirinko koledžą Škotijoje, ketino studijuoti antropologiją, nes tokia jau buvo Margo – mergina, apsikrovusi žemėlapiais, kelionių vadovais ir planais. Aišku, vieną dieną būtų vis tiek mus palikusi.

Vis dar truputėlį siutau ant jos. Vos vos. Suvokiau, jog ji nekalta, kad išvažiuoja taip toli, nors mes, ū mergaitės, žadėjome amžinai būti kartu: Margo vyriausia, aš vidurinė, Kitė mažiausia. Gimimo liudijime įrašyta kaip Katerina, mums ji buvo tiesiog Kitė. Retkarčiais vadindavome ją katyte. Taip aš praminiau sesutę vos gimusią, nes panėšėjo į liesutį beplaukį gyvulėlį.

Esame trys Song mergaitės. O turėjome būti keturios. Trūko mamos – Evės Song. Evė ji buvo tėčiui, mums – mamytė. Visiems kitiems irgi Evė. Mano mamos pavardė buvo Song. Tikroji mūsų pavardė yra Kovėj. Bet mes esame Song, o ne Kovėjų mergaitės, nes taip mus vadindavo mama. Ji buvo Song mergaitė visą gyvenimą. Margo tvirtina, kad ir mes turime būti tokios. Visų mūsų antroji pavardė yra Song. Ji mums tinka labiau, nes esame pana-

šesnės į korėjietes, o ne į baltąsias. Bent jau mudvi su Margo. Kitę panašesnė į tėtį. Jos plaukai rusvi. Žmonės kalba, kad panašiausia į mamytę esu aš, bet, mano manymu, panašiausia yra Margo. Jos išsišovę skruostikauliai ir tamsios akys.

Jau šešeri metai, kai mamos nebėra, bet atrodo, jog viskas nutiko vakar. Kartais dingojasi, kad dar vakar ji buvo čia, o kitąsyk – kad čia jos niekada nebuvo, tik sapnuose.

Tą rytą mama plovė grindis; jos žvilgėjo, kvepėjo citrinomis ir švariais namais. Virtuvėje suskambo telefonas. Mama bėgo atsilipti ir paslydo. Ji trenkėsi galva į grindis ir neteko sąmonės, bet paskui atsipeikėjo, ir atrodė, kad viskas bus gerai. Tai buvo sąmonės prošvaistė. Taip sakė gydytojai. Vėliau mama pasiskundė galvos skausmais, atsigulė ant sofos ir nebepabudo.

Mamą aptiko Margo. Jai buvo dvylika. Margo viskuo pasirūpino: paskambino pagalbos telefonu; paskambino tėčiui; liepė man prižiūrėti Kitę – sesutei buvo tik treji. Žaidimų kambaryje įjungiau televizorių ir sėdėjau drauge su Kite. Tik tiek tenuveikiau. Neišmanau, ką būčiau dariusi, jei Margo nebūtų buvę šalia. Nors ji vyresnė už mane tik dvejais metais, aš ja pasitikiu labiau negu kuo nors kitu.

Kai žmonės sužino, kad mano tėtis yra vienišas trijų dukterų tėvas, iš nuostabos purto galvas, tarsi norėdami klausti: kaip jis ištvėria? kaip verčiasi pats vienas? Atsakymas yra Margo. Iš pat pradžių ji ėmėsi viską tvarkyti, lygiomis eilėmis klijuoti lipniuosius lapelius, rašyti tvarkaraščius, viską dėlioti į vietas.

Margo gera mergaitė. Veikiausiai mudvi su Kite seksime jos pavyzdžiu. Aš niekada nesukčiavau, nebuvau pasigėrusi, nesurūčiau nė cigaretės, netgi neturėjau vaikino. Mes erziname tėtį kalbėdamos, kaip jam pasisekė turėti tokias geras dukras, bet, tiesą sakant, pasisekė mums pačioms. Jis nuostabiausias tėtis ir sunkiai dirba. Ne visada supranta mus, bet stengiasi, o tai svarbiausia.

Mes, Song mergaitės, laikomės tylaus susitarimo: kuo labiau palengvinti tėčiui gyvenimą. Laikytis laikomės, nors daugybę kartų esu girdėjusi Margo sakant: „Raminkitės, tėtis prigulė nusnūsti, jam vėl teks važiuoti į ligoninę.“ Arba: „Nepristokit prie tėčio, juk galite susitvarkyti pačios.“

Paklausiau Margo: kas, jei mamytė tebebūtų gyva? Galbūt praleistume daugiau laiko su giminaičiais korėjiečiais? Matytumės su jais ne tik per Padėkos dieną ir Naujuosius metus? Gal...

Margo nenorėjo spėlioti. Mūsų gyvenimas toks, o ne kitoks, ir nėra ko klausinėti, kas būtų, jeigu būtų. Niekas į tai neatsakys. Mėginu šitai suvokti, tikrai mėginu, bet man sunkiai sekasi. Nuolat svarstau apie atimtas galimybes.

Tėtis ir Kitė nulipo laiptais tuo pačiu metu. Margo įpylė tėčiui juodos kavos, o aš šliūkštelėjau pieno į Kitės dubenėlį su dribsniais. Stumtelėjau jai dubenėlį, bet ji nusigręžė ir pasiėmė iš šaldytuvo jogurto. Nusinešė į svetainę ir atsisėdo priešais televizorių. Taigi vis dar pyko ant manęs.

– Šiandien užsuksiu į „Costco“ prekybos centrą, todėl sudarykite man pirkinių sąrašą, – tarė tėtis ir nugėrė didelį gurkšnį kavos. – Vakarienės ketinu nupirkti Niujorko kepsnių. Galėsime išsikepti ant grotelių. Ar paimti ir Džošui?

Dirstelėjau į Margo. Ji buvo kažką besakanti, bet užsičiaupė. Galiausiai tarė:

– Ne, tėti, tik mums.

Priekaištingai pažvelgiau į seserį, bet ji nekreipė dėmesio į mane. Niekada anksčiau neprieštaraudavau Margo, bet širdies gilumoje žinojau, kad negali nuspėti, kaip pasielgs žmogus.